

РЕКРЕАЦІЙНА ОЦІНКА ОЗЕР РІВНЕНЩИНИ, НА ОСНОВІ КОСМІЧНИХ ЗНІМКІВ

Токар Олексій

*старший викладач кафедри географії і туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Відпочинок є життєво необхідною потребою людини, що забезпечує її нормальне фізіологічне і психологічне функціонування, дає змогу відновити фізичні та моральні сили і виступає невід'ємною складовою життєдіяльності.

Протягом останніх років, через війну в Україні, значна частина рекреантів, яка в попередні роки їздила на відпочинок до моря, почали шукати дешеві варіанти відпочинку у межах своєї області.

Територія Рівненської області надзвичайно багата на цікаві та атрактивні гідрологічні об'єкти (каньйоноподібні річкові долини, карстові озера, джерела цілющої води, витoki рік тощо). Велика їх частина перетворена на заказники, оголошена пам'ятками природи, заповідними урочищами, і всі вони можуть використовуватись як об'єкти пізнавальної рекреаційної діяльності. Це, як правило, об'єкти масового відпочинку, купання, рибалки тощо.

Характерною рисою природи Рівненщини є наявність значної кількості природних та штучних водойм – озер, водосховищ, ставків. В області налічується 52 озера, площа водного дзеркала яких становить 1 га і більше [1].

Озера відіграють значну роль в організації туризму та відпочинку. Озера здебільшого придатні для купання, рибалки, водних видів спорту, пізнавального туризму. Озера Рівненщини інтенсивно використовуються з рекреаційною метою, а найбільше рекреаційне значення мають озера Біле та Нобель, навколо яких сформувалися відомі рекреаційні зони. Майже всі озера зосереджені у природній області Волинського Полісся. Крім того на заплавах крупних річок (у тому числі й у межах Волинської височини) налічується близько 750 заплавних і старичних водойм, площа яких, як і обриси берегів та водо запаси, може змінюватися з року в рік у досить значних межах.

На території Рівненської області наявна велика кількість озер, переважно заплавного та карстового походження. Озера карстового походження, в переважній більшості, є більш придатними для рекреації, тому що вони глибші, більші за розмірами, мають чисту воду, часто

збагачену гліцерином. Обмежуючим фактором у розвитку рекреації на озерах є забочоченість берегів багатьох озер.

На основі космічних знімків усіх 52-х озер Рівненщини, площею більше 1 га. (зразок див рис.1.1.), взятих за допомогою програми Google Earth та методикою Фоменка Н. В. [4], нами було оцінено придатність озер Рівненської області для цілей рекреації.

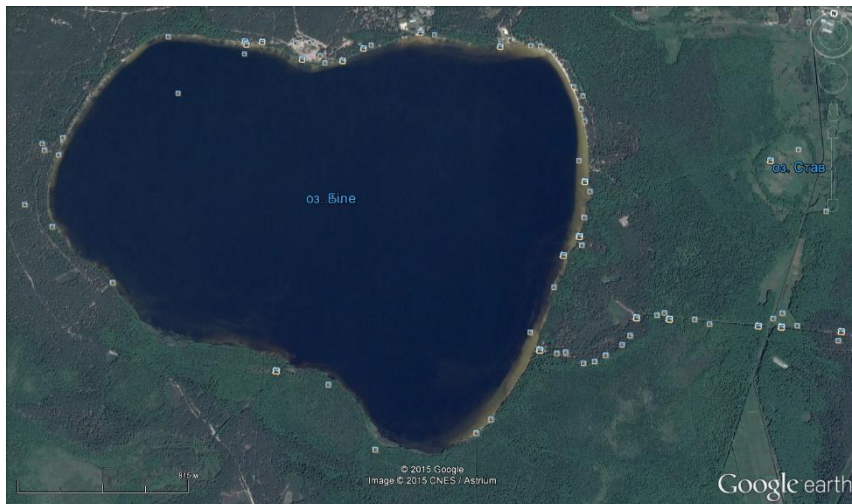

Рис.1.1. Космічний знімок озера Біле (с. Рудка)

За результатами проведеної оцінки, відображеної у таблиці можна стверджувати, що всі озера придатні для рибної ловлі (такі озера, як Біле Дубровицького району, Вежицьке, Більське, Піджаб'є, Став, Оріхове), переважна більшість озер придатні для купання (Долина, Карасин, Тухове, Теліжне, Грані, Новаки, Верхнє, Нижнє, Залив, Крисина, Вири, Долина, Довговоля, Бухове, Освицьке, Озерце). Ще ширше рекреаційне використання мають озера площею близько 100 га і більше, які придатні для катання на веслових човнах, віндсерфінгу, байдарках та каное, дайвінгу. До таких озер можна віднести: Лука, Біле (с. Біле), Остріватське, Сосно, Острівське, Велике Почаївське.

Найширший діапазон рекреаційного використання мають озера Нобель та Біле (с. Рудка). На озері Нобель можна розвивати наступні види рекреації: купання, веслові судна, байдарки і каное, вітрильний спорт, рибна ловля. Лімітуючими факторами розвитку рекреації на цих озерах є приналежність озера Біле до Рівненського природного заповідника, а озера

Нобель до Національного природного парку «Нобельський», де заборонено використання моторних суден.

На основі методики Стафійчука В. І. та Фоменка Н. В. [2, 4], нами проведено бальну оцінку десяти найбільших за площею озер Рівненської області для купання. Результати оцінки наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Оцінка найбільших озер Рівненської області для купання

Озеро	Ширина мільководної зони, м	Літологія дна мілини	Швидкість течії, м/сек.	Площа водної прибережної рослинності, %	Сума балів
Нобель	5	3	5	2	15
Біле (с.Рудка)	4	5	5	4	18
Острівське	4	4	5	3	16
Сосно	4	1	5	1	11
Велике Почаївське	5	4	5	3	17
Островатське	5	3	5	4	17
Біле (с.Біле)	5	3	5	3	16
Лука	5	1	5	1	12
Сомине (Рудня-К)	5	2	5	1	13
Верхнє (Великі озера)	5	2	5	2	14

В результаті проведеної оцінки найбільших озер Рівненської області для купання, ми отримали наступні результати:

- Найбільше балів (18) отримало озеро Біле (с.Рудка), тому що воно має середню мільководну зону, піщане дно, невелику площу прибережної рослинності і не має течії. Усі з обраних озер практично не мають течії і отримали максимальний бал по цьому критерію.

- Трішки менше балів (16-17) отримали такі озера: Біле (с.Біле), Острівське, Велике Почаївське і Островатське.

- Група озер, які отримали найменше балів (11-15): Сосно, Лука, Сомине (Рудня-К), Верхнє (Великі озера) і Нобель. Дані озера отримали найменший сумарний бал, тому що вони мають велику площу водної прибережної рослинності, найменш придатне дно для купання.

Отже, територія Рівненської області багата на мальовничі озера, які необхідно використовувати для рекреації. Цю тематику необхідно детально вивчати і в подальшому, щоб визначити рекреаційні навантаження та рекреаційну ємність кожного озера, щоб мінімізувати шкоду природі.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Коротун І. М., Коротун Л. К. Географія Рівненської області. Рівне: Кабінет редакційно-видавничої діяльності та друкованої пропаганди передового педагогічного досвіду Рівненського інституту підвищення кваліфікації педагогічних кадрів , 1996. 274 с.
- 2.Стафійчук В. І. Рекреалогія. Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2006. 264 с.
- 3.Супутникові фотографії [Електронний ресурс]. URL: maps.google.com.ua
- 4.Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.